

BRANKO KULEŠ

Fakultet za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu

Primljeno 23. 2. 1982.

POVEZANOST BAZIČNE AGRESIVNOSTI I USPJEHA U KARATE BORBI SA PUNIM KONTAKTOM

170

SAŽETAK

Dobijena je visoka multipla korelacija između 25 faktora bazične agresivnosti i uspjeha u karate borbi od .75. Najveće pozitivne korelacijske koeficijente sa uspjehom u karate borbi imali su faktori primarne agresivnosti, dok je utjecaj faktora sekundarne agresivnosti na uspjeh u borbi slab ili nikakav.

1. UVOD

Nedovoljan je broj istraživanja koja su predmet razmatranja povezanosti crta ličnosti i uspjeha u sportu, a takvih koja bi utvrđivala povezanost sa uspjehom u kontakt karateu zasigurno nema. Dijelom je to zbog toga što su borilački sportovi zbog težinske kategorizacije nepogodni za takva istraživanja, jer ne osiguravaju dovoljno veliki uzorak, a dijelom zato što je kontaktni karate sport koji egzistira tek nekoliko godina. Iz tog razloga mnogi su skloni, kada govore o povezanosti nekih crta ličnosti, a posebno agresivnosti, sa uspjehom u borilačkim sportovima, govoriti više na temelju subjektivnog dojma nego na temelju rezultata konkretnih istraživanja. Vrlo je interesantna hipoteza, koja proizlazi iz takvog subjektivnog promatranja povezanosti agresivnosti i uspjeha u borilačkim sportovima, ona o uskoj i visokoj povezanosti agresivnosti i uspjeha u borbi, koja vjerojatnost uspjeha u borbi poistovjećuje sa intenzitetom agresivnosti. Takvoj hipotezi svakako idu u prilog podaci koji govore o pozitivnoj povezanosti aktivirajuće funkcije retikularne formacije i motoričke efikasnosti, te agresije i kompetitivnog ponašanja¹ međutim, potrebno ju je provjeriti egzaktnim utvrđivanjem veličine i smjera povezanosti agresivnosti sa različitim oblicima borbe.² Prije svega, ovo je neophodno zbog vrlo složene latentne strukture prostora agresivnosti, koja ne dozvoljava takvo generaliziranje zaključka, a onda zato što se, usprkos pretpostavljanju pozitivnog smjera povezanosti agresivnosti i uspjeha u borilačkim sportovima, očekuju, obzirom na pojedini sport, značajno različiti koeficijenti te povezanosti. Naime, u istraživanju Kuleša (1977.) utvrđen je različit smjer i stupanj povezanosti analne, oralne i bazične agresivnosti, modaliteta asocijalnog, antisocijalnog i psihopatskog ponašanja sa faktorima snage, koji se smatraju najvažnijim iz motoričkog prostora za uspjeh u borilačkim sportovima.³ Više patološki usmje-

reni modaliteti agresivnosti (analna, oralna, nekontrolirana asocijalna i antisocijalna) imali su nulte ili negativne veze sa faktorima snage, dok je većina modaliteta bazične agresivnosti imala niske pozitivne veze sa istim faktorima. Upravo ovi rezultati potakli su na istraživanje povezanosti bazične agresivnosti i uspjeha u kontakt karateu kao najizrazitijem predstavniku borilačkih sportova, kako bi se, osim utvrđivanja jedne znanstvene istine, objektivizirao sistem selekcije i orijentacije u karate sportu i precizirao proces upravljanja treningom.

Od posebnog je značenja odgovor na pitanje koji su to modaliteti bazične agresivnosti odgovorni za intenzitet motoričkih reakcija koje se upotrebljavaju u realnoj borbi. Zbog toga je i osnovni cilj ovog istraživanja utvrđivanje smjera i veličine povezanosti svake latentne dimenzije bazične agresivnosti i svake pojedinačne agresivne reakcije sa uspjehom u karate borbi sa punim kontaktom.

2. OSNOVNE HIPOTEZE

Imajući u vidu rezultate autora u istraživanju relacija između agresivnosti i snage, te bazične agresivnosti i eksplozivne snage, pretpostavlja se dobivanje generalno pozitivne povezanosti između bazične agresivnosti i uspjeha u karate borbi sa punim kontaktom, odnosno značajan i pozitivan koeficijent multiple korelacije.

Obzirom na relativno mali broj ispitanika i razlike u fiziološkim mehanizmima između primarne i sekundarne agresivnosti nije moguće pretpostaviti točan broj latentnih dimenzija agresivnosti, niti da li će veze svake od njih sa kriterijem biti značajne i pozitivne.

3. METODE RADA

Istraživanje je provedeno na uzorku od 86 ispitanika, studenata prve godine Fakulteta za fizičku kulturu u Zagrebu, starih od 20 do 23 godine, koji su apsolvirali karate u školskoj godini 1979/80, u okviru predmeta judo.

Mjernim instrumentom T₁₅ K. Momirovića, koji sadrži 80 verbalnih indikatora bazične agresivnosti, utvrđen je intenzitet i modalitet agresivnosti ispitanika. Mjerni instrument je konstruiran na temelju teoretske pretpostav-

¹ Kuleš, 1977.

² Pretpostavlja se pozitivan smjer povezanosti agresivnosti i uspjeha u borilačkim sportovima, ali je veličina koeficijenata povezanosti različita od sporta do sporta.

³ Kuleš, B.: Prediktivna vrijednost baterije motoričkih testova za predviđanje uspjeha na ispitima iz juda i rvanja. Kineziologija, 1977.

ke da osim fizioloških činilaca i faktori okoline utiču na oblik i intenzitet agresivnih reakcija, pa su čestice formulirane tako, da stimuliraju agresivne reakcije koje mogu biti posljedica različitih oblika agresivnosti. Hipotetički model latentne strukture bazične agresivnosti. Hipotetički model latentne strukture bazične agresivnosti pretpostavlja, osim dva fiziološki uvjetovana tipa agresivnosti (primarna i sekundarna), egzistenciju sublimirane, harične i prividne agresije kao posljedice utjecaja egzogenih faktora na modalitete i intenzitet agresivnog ponašanja. Ovakav model temelji se na istraživanjima patološkog konativnog prostora i teoretskom pristupu o regulativnim mehanizmima za regulaciju i kontrolu agresivnog ponašanja.

Metrijske karakteristike testa bazične agresivnosti više su nego zadovoljavajuće, jer je njegova pouzdanost .92, stabilnost .62, a povezanost sa stenličnim sindromom čak .90. Čestice ovog mjernog instrumenta mogu se identificirati kao:

1. subjektivna procjena kognitivnih sposobnosti drugih ljudi,
2. agresivan stav prema institucionaliziranim predstavnicima društvenih zakona i normi,
3. tolerancija agresivnih metoda u odgoju djece
4. sklonost fizičkom sukobu
5. neprihvatanje društvenih normi i zakona
6. sklonost verbalnim agresivnim reakcijama
7. stav o potrebi pripreme djece za fizičke sukobe
8. nepodnošenje društvenih zakona i normi
9. procjena postupaka okoline prema ispitaniku
10. prisilna agresivna reakcija
11. potreba za identifikacijom sa agresivnim osobama
12. preferencija kinezioloških aktivnosti sa mogućnošću zadovoljenja fizičke agresije
13. agresivan stav prema maloljetnim delikventima
14. autoritaran stav prema radu pravnih ustanova
15. interes za zanimanje sa mogućnošću zadovoljenja agresivnih impulsa
16. agresivan stav prema osobama koje se bave edukacijom
17. agresija prema životinjama
18. autopercepcija odnosa drugih prema sebi
19. indikator odlučnosti
20. interes za boričke sportove
21. indikator intenzivne mržnje
22. imaginacija ubistva osoba čije postupke ispitanik procjenjuje u negativnom smislu
23. interes za zanimanje sa mogućnošću ispoljavanja agresivnih tendenci
24. usmjerenost imaginacije k agresivnim sadržajima
25. pozitivan stav prema kritici
26. potreba za izricanjem istine
27. loši odnosi s drugima
28. intenzitet bavljenja kineziološkim aktivnostima
29. prisutnost intenzivnih frustracija u odgoju
30. neotpornost na frustracije
31. posjedovanje oružja
32. sklonost uzbudljivim doživljajima
33. neposlušnost
34. agresivan stav prema određenim grupama ljudi
35. potreba za ispoljavanjem agresije pod institucional-

- nom zaštitom
36. sadomazohističke tendence
37. prisutnost emocija s agresivnom komponentom
38. reakcija okoline na neprikladne istupe
39. prisilne antisocijalne reakcije
40. konflikti u porodici
41. agresija prema životinjama
42. agresivan stav prema osobama na visokim položajima
43. osjetljivost
44. potreba za bijegom iz svakodneve sredine
45. prisilna agresivna reakcija prema objektima
46. prisilna verbalna agresivna reakcija
47. uživanje u situacijama koje izazivaju jaka uzbuđenja
48. nemaran i agresivan odnos prema institucijama obrazovanja
49. sklonost kršenju propisa
50. ignoriranje zakonskih normi
51. netolerancija postupaka drugih osoba
52. neintegritetnost u školsku sredinu
53. agresivno ponašanje u djetinjstvu
54. osjetljivost na frustraciju
55. sklonost fizičkoj agresiji
56. sklonost fizičkoj agresiji
57. agresivan stav prema odsustvu hrabrosti
58. sklonost procjenjivanju »jakih« stvari (jak motor automobila)
59. jačina glasa
60. otvoren pristup suprotnom spolu
61. autopercepcija agresivnosti
62. agresivna imaginacija
63. izjava o kažnjavanju zatvorom
64. kazne zbog asocijalnog ili antisocijalnog ponašanja
65. autopercepcija strogosti majke
66. prisutnost agresivnog modela ponašanja u porodici
67. intenzitet agresivnih reakcija
68. percepcija nepravednih represivnih reakcija okoline na ispitanikovo ponašanje
69. agresivan stav prema osobama koje ne poštuju red
70. autopercepcija snage
71. principijelnost
72. agresivnost porodice
73. netrpeljivost prema autoritarnim zahtjevima
74. učesće u fizičkim sukobima
75. agresivan stav prema testu
76. sklonost antisocijalnim oblicima ponašanja
77. sklonost kritizmu
78. agresivna reakcija na kritiku
79. interes za zanimanje koje omogućava ispoljavanje agresivnih tendenci
80. autopercepcija opasnosti koje ispitanik predstavlja za druge.

Odgovori na čestice agresivnosti valorizirani su tako da manji rezultat znači prisustvo, a veći odsustvo agresivne reakcije.

Procjena uspješnosti svakog ispitanika u karate borbi sa punim kontaktom izvršena je na temelju rezultata postignutih u pet borbi. Za svaku pobjedu ispitanik je dobio 1 bod, za neriješen rezultat 0,5 boda, a 0 (nula) bodova za izgubljen borbu. Zbroj bodova sakupljenih u svih pet borbi činio je prvu kriterijsku varijablu ozna-

čenu u tabelama kao REZ. Da bi se povećala vrijednost kriterijske varijable, odnosno da bi bila pouzdanija, svaka pobjeda donosila je uz 1 bod i sve bodove pobjeđenog protivnika, koje je ovaj osvojio u svojih pet borbi. Ova kriterijska varijabla u tabelama je označena oznakom REZSUM.

Na dobivenim podacima o intenzitetu agresivnosti i uspješnosti u karate borbi sa punim kontaktom učinjeni su slijedeći postupci za testiranje postavljene hipoteze. Izračunati su osnovni podaci na temelju kojih se donosi zaključak o normalnoj distribuiranosti originalnih rezultata, stupnju povezanosti indikatora agresivnosti, a Hotellingovom metodom glavnih komponenata po Guttman-Kaiserovom kriteriju izolirane su latentne dimenzije agresivnosti. Osim toga, izračunate su sklop, struktura i koleracije između latentnih dimenzija definiranih orthoblique faktorima, te povezanost orthoblique faktora sa kriterijskom varijablom REZ i REZSUM regresionom analizom.

4. REZULTATI I DISKUSIJA

Podaci o intenzitetu agresivnosti nalaze se unutar dva razreda, zavisno od odgovora ispitanika na stimuluse agresivnosti sa da ili ne, a za svaki su izračunate proporcije odgovora i normalizirane standardne vrijednosti tih proporcija. Zbog velikog broja agresivnih stimulusa ove vrijednosti nisu tabelarno prikazane, no potrebno je reći da su distribucije odgovora u skladu sa očekivanjem. Znatno je veći broj neagresivnih reakcija, dok su najviše agresivnih reakcija potakli stimulusi identifikacije s agresivnim osobama, odlučnosti, pozitivnog stava prema kritici, potrebe izricanja istine, intenziteta bavljenja kineziološkim aktivnostima, sklonost precjenjivanju jakih stvari, učešća u fizičkim sukobima. Iako je odnos broja pozitivnih i negativnih reakcija na stimuluse agresivnosti u skladu s očekivanjem, ne može se reći da je uzorak studenata za fizičku kulturu agresivno reagirao na iste stimuluse na koje je reagirao npr. uzorak upotrebljen u istraživanju Kuleša (1980). Selektionirani uzorak, vrlo sličan uzorku sportaša, razlog je zbog kojeg je potrebno u ovom istraživanju očekivati i drugačiju latentnu strukturu bazične agresivnosti.

Matrica interkorelacija indikatora bazične agresivnosti⁴ ispunjena je pretežno nultim ili vrlo niskim koeficijentima povezanosti, a samo je manji dio koeficijenata niskih ili srednjih pozitivnih vrijednosti, i to u slučajevima očite pripadnosti istima istom hipotetskom faktoru agresivnosti.

Distribucija kriterijske varijable REZ nije prikazana; međutim, tri moguće vrijednosti koje ju definiraju (1 za pobjedu, 0,5 za neriješen rezultat i 0 za izgubljenu borbu) raspoređene su potpuno pravilno. Trećina od svih održanih borbi završila je porazom, trećina pobjedom, a trećina neriješenim rezultatom.

Distribucija kriterijske varijable REZSUM također nije prikazana, ali na temelju bruto rezultata moguće je zaključiti, da je distribucija skraćena u zoni boljih, a produžena u zoni slabijih rezultata.

Dvadesetpet značajnih glavnih komponenata⁵ ekstrahirano je iz prostora bazične agresivnosti Guttman-Kaiserovim kriterijem (tabela 1). Analiza prve glavne komponente pokazuje da svi indikatori agresivnosti imaju pozitivne veze sa prvim glavnim predmetom mjerenja, koji je zasigurno bazična agresivnost.

Da bi se objasnila struktura prostora bazične agresivnosti transformirane su glavne komponente u orthoblique poziciju. Dvadesetpet latentnih dimenzija interpretirano je na temelju paralelnih i ortogonalnih projekcija čestica na pojedine faktore i na temelju interkorelacija latentnih dimenzija bazične agresivnosti (tabela 2).

Prvi orthoblique faktor definiraju čestice koje govore o fizičkoj agresiji i kriminogenim imaginacijama. Ovaj faktor bi se, u cjelini, mogao interpretirati kao delinkventno ponašanje u pozadini kojeg je najvjerojatnije primarna agresivnost, jer taj faktor ima najviše pozitivne veze sa onima koji se po teoretskom modelu formiraju zbog disfunkcije regulativnog centra za napadačke reakcije.

Drugi ekstrahirani faktor kao da ne pripada prostoru agresivnosti. Sadržaj faktora isključivo objašnjava genezu agresivnosti i to najvjerojatnije sekundarne, budući jedine niske značajne veze u matrici interkorelacija ima sa faktorima kod kojih je agresivnost posljedica disfunkcije regulativnog centra za obrambene reakcije.

Sklop čestica koje definiraju treći faktor agresivnosti omogućuje interpretaciju u smislu antisocijalne agresivnosti. Međutim, uz takvo tumačenje potrebno je imati u vidu mogućnost da se, zbog nultih veza sa ostalim faktorima agresivnosti (osim osmog interpretiranog kao asocijalna agresivnost) možda radi samo o antisocijalnim agresivnim fantazmima.

U osnovi četvrtog faktora agresivnosti očito leži primarna agresivnost, no, imajući u vidu da se dvadesetičetvrti faktor, centralni faktor u sklopu ostalih (jer osim veze sa četvrtim faktorom ima i najveći broj veza sa ostalima), opravdanije može interpretirati kao primarna agresivnost, četvrti faktor može se interpretirati kao specifičan oblik primarne agresije.

Peti faktor definiran je česticama koje govore u prilog interpretaciji tog faktora kao agresivne prisilne reakcije. Takve reakcije rezultat su više sekundarne no primarne agresivnosti, o čemu govori njegova povezanost sa trinaestim i devetnaestim faktorom.

Šesti faktor duguje svoju egzistenciju visokoj projekciji čestice koja govori o nesigurnoj identifikaciji sa muškom ulogom. Prisilno prihvatanje kulturalno određene muške uloge očito je izazvalo jedan karakterističan oblik sekundarne agresivnosti, koji je moguće opisati kao agresivnu identifikaciju sa anksioznom osnovom.

Nesumnjivo je da u osnovi sedmog faktora agresivnosti leži primarna agresivnost, što potvrđuju veze ovog faktora sa prvim, desetim, šesnaestim i dvadesetičetvrtim faktorom. Sklop čestica ovog faktora omogućuje da ga se interpretira kao impulzivnost.

Autopercepcija strogosti majke, agresivan stav prema osobama koje se bave edukacijom i koje su na visokom

⁴ Zbog opsežnosti nije navedena u tekstu.

⁵ Što je znatno više od očekivanog, i što će prema teoretskom modelu bazične agresivnosti otežati interpretaciju latentnih dimenzija.

položaju obilježavaju osmi faktor. Posljednja dva indikatora tipična su projekcija, pa se opravdano može reći da je u osnovi ovog faktora, koji se može interpretirati kao socijalna dezadaptacija, sekundarna agresivnost.

Maksimalna projekcija odsustva hrabrosti i preferiranja zanimanja koje omogućuje zadovoljavanje agresivnosti, a istovremeno nezainteresiranost za drugo, slično po mogućnosti zadovoljavanja agresivnih tendenci, no različito po mjestu koje zauzima na ljestvici socijalne atraktivnosti, dozvoljava da se deveti faktor interpretira kao specifični oblik sublimirane agresivnosti.

Deseti faktor relativno je lako interpretirati zbog koherentnosti čestica koje ga definiraju. Vrlo visoka osjetljivost na frustraciju i nesposobnost kontrole zahtijevaju da se ovaj faktor interpretira kao preosjetljivost na frustraciju.

Sklonost kršenju saobračajnih propisa, zaobilaženje nekih zakona (nelogičnih po mišljenju ispitanika) i agresivnost prema životinjama definiraju jedanaesti faktor. Očita racionalizacija ponašanja koja proizlazi iz prva dva itema zahtijeva da se ovaj faktor, u čijoj je osnovi primarna agresivnost, interpretira kao racionalizirana agresivnost.

Autopercepcija snage i evidentan agresivan model ponašanja, koji je izražen interesom za sport i agresivnim stavom prema delinkventima, definiraju dvanaesti faktor. Ovaj faktor, koji se nesumnjivo temelji na primarnoj agresivnosti, može se interpretirati kao normalno agresivno ponašanje.

Trinaesti faktor, koji također pripada modalitetima primarne agresivnosti, može se vrlo lako interpretirati kao kontrolirana agresivnost, jer ga definiraju interes za boričke sportove, bavljenje sportom i potreba za izricanjem istine.

Slaba povezanost četrnaestog faktora sa ostalima govori da on pripada više normalnom nego patološkom prostoru, a čestice koje ga definiraju omogućuju njegovu interpretaciju u smislu harlae.

Ispoljavanje agresije pod institucionalnom zaštitom primarno definira petnaesti faktor, pa ga je moguće interpretirati kao latentnu institucionaliziranu agresivnost. Istovremeno, negativne projekcije čestica koje toleriraju agresivne metode u odgoju djece i njihovo privikavanje na fizičke sukobe govori da interes za rad u institucijama u kojima je moguće ispoljavati agresiju pokazuju osobe koje nisu odrasle u frustracionim situacijama.

Šesnaesti faktor agresivnosti definira veliki broj čestica. Agresivan stav prema svemu što je u vezi sa školom i neuklapanje u školsku sredinu opravdava da se ovaj faktor interpretira kao neintegritet u školsku sredinu. Kažnjavanje zbog prestupa i dolazak u sukob sa zakonom govori da se ovaj vid agresivnosti manifestira zbog disfunkcije regulativnog centra za napadačke akcije.

Sedamnaesti bi faktor na prvi pogled trebalo interpretirati kao verziju sekundarne agresivnosti. Ipak, ako se prihvati da je psovanje specifična, ali svakidašnja pojava i da se vrlo često javlja u svim slojevima društva, onda će sklonost uzbudljivim događajima, sportu, tuči u doba dječastva, te potreba da se nekog udari, ukazivati

da se radi o specifičnom obliku primarne agresivnosti koja bi se mogla nazvati verbalnom agresivnosti.

Samo tri čestice definiraju osamnaesti faktor. Čestice agresivnog stava prema testu i glasan govor imaju najveće projekcije na faktor koji se može interpretirati kao agresivan stav prema testu.

Sukob sa zakonom daje dominantno obilježje devetnaestom faktoru, a potreba za bijegom iz svakodnevne sredine, nemaran i agresivan odnos prema školi, te prisilna agresivna reakcija prema objektima opravdava interpretaciju ovog faktora u smislu asocijalne agresivnosti. Najveća je povezanost ovog faktora sa drugim, što govori da je ovaj oblik agresivnosti najvjerojatnije posljedica disfunkcije regulativnog centra za obrambene reakcije.

Dvadeseti faktor, obzirom da ga definira agresija prema životinjama i da je u nultim ili negativnim vezama sa svim ostalim faktorima, osim drugim i dvadesetitrećim, moguće je interpretirati kao izrazito patološki oblik agresivnosti — sadizam.

Kompulzivna reakcija, sadomazohističke tendence i prisutnost emocija s agresivnom komponentom daju osnovno obilježje dvadesetiprvom faktoru, koji je moguće interpretirati kao disocijaciju.

Osjetljivost na frustraciju dominantno određuje dvadesetidrući faktor koji se zbog toga, i znatno slabije definirano ostalim česticama, može interpretirati kao niska frustraciona toleranca.

Nesumnjivo je da u osnovi dvadesetitrećeg faktora leži agresivnost s anksioznom osnovom, jer ga definiraju čestice koje nisu mjera primarne agresivnosti. Takav zaključak potvrđuje najviša paralelna projekcija čestice kojom se ispoljava potreba za bijegom iz svakodnevne sredine.

Dvadesetičetvrti faktor agresivnosti predstavlja centralni faktor u sklopu ostalih. Čestice koje ga definiraju imaju evidentan agresivan sadržaj i mjera su primarne agresivnosti. Zbog toga se ovaj faktor može interpretirati kao primarna agresivnost.

Posljednji, dvadesetipeti faktor definira veći broj čestica različitih po sadržaju, te ga je zbog toga dosta teško definirati. Njegova povezanost s ostalima, posebno onima u čijoj je osnovi sekundarna agresivnost, dozvoljava da se interpretira kao sekundarna agresivnost. Međutim, sklop čestica koje ga definiraju, netorelancija prema postupcima drugih osoba, principijelnost, sklonost istini, agresivan stav prema osobama na visokom položaju, ukazuje na mogućnost da se radi o agresivnosti karakterističnoj za rigidne osobe.

Iako je određen broj koeficijenata povezanosti latentnih dimenzija bazične agresivnosti (tabela 3) nultih vrijednosti, preko polovina svih koeficijenata ukazuje na niske i srednje značajne veze. Bolje definirani faktori imaju veći broj značajnih veza sa ostalima nego oni slabije definirani. Posebno se ističu međusobne veće veze faktora u čijoj je osnovi primarna ili sekundarna agresivnost. Faktori agresivnosti koji su posljedica utjecaja egzogenih faktora imaju slabije veze sa ostalima iz svog prostora. Povezanost latentnih dimenzija ukazuje na ispravnost teoretskog modela, po kojemu se pretpostavlja

egzistencija primarne i sekundarne agresivnosti, te agresivnosti koja je formirana pod utjecajem egzogenih činilaca, bez obzira na veći broj faktora od broja očekivanih.

Veličina utjecaja bazične agresivnosti na uspješnost u karate borbi sa punim kontaktom ispitana je regresionom analizom. Interpretacija veza je učinjena samo u latentnom prostoru agresivnosti, iako je povezanost uspjeha u borbi i agresivnosti bila analizirana i u manifestnom prostoru. Velika povezanost u manifestnom prostoru (DELTA .96, RO .98, Q .11) nije bila interpretabilna zbog neznačajnosti veze, što se dogodilo kako zbog suviše malog broja ispitanika, tako i zbog premale količine informacija koje čestice agresivnosti, svaka za sebe, emitiraju.

Povezanost latentnih dimenzija bazične agresivnosti i uspjeha u karate borbi sa punim kontaktom analizirana je u odnosu na dva kriterija. U prvom uspjeh u borbi procijenjen je prosječnom ocjenom dobivenom u svih pet borbi, dok je u drugom, da bi se povećala objektivnost kriterija, uspjeh procijenjen i dobivanjem svih pozitivnih bodova pobjeđenih takmičara (tabela 4). Kako je ovaj drugi kriterij dao nešto veće koeficijente povezanosti, interpretirati će se samo veze iz tabele 4.

Multipla korelacija ekstrahiranih faktora bazične agresivnosti i uspjeha u karate borbi sa punim kontaktom od .75 visoka je ako se uzme u obzir koliko različitih činilaca (motoričkih, morfoloških, kognitivnih i drugih konativnih) utiče na uspjeh u borbi dva borca. Koeficijent determinacije od .56 i visoka multipla korelacija potvrđuju hipotetsku pretpostavku o velikom utjecaju agresivnosti na uspjeh u karate borbi sa punim kontaktom i osiguravaju realnu osnovu za pretpostavku o značajnom utjecaju agresivnosti i na uspjeh u drugim borilačkim sportovima.

Imajući u vidu logički pozitivne koeficijente povezanosti prediktivnih varijabli bazične agresivnosti i kriterija, te pozitivne koeficijente parcijalne regresije, evidentna je najviša povezanost faktora interpretiranih kao dilinkventno ponašanje, primarna agresija, normalno agresivno ponašanje, kontrolirana agresivnost, verbalna agresivnost, primarna agresivnost i sekundarna agresivnost sa uspjehom u borbi.

Četvrti faktor (specifičan vid primarne agresivnosti) u najvećoj je vezi sa uspjehom u karate borbi sa punim kontaktom, jer ima najveći korelacijski i regresijski koeficijent, te koeficijent parcijalne regresije, a objašnjava čak 16% varijance kriterija. Očito je da na uspjeh u borbi najviše utiče sklonost tući i određeno iskustvo u njoj stečeno još u djetinjstvu. Isto tako može se reći da su za tu vezu prvenstveno odgovorni endogeni činiloci, koji su uvjetovali formiranje četvrtog faktora agresivnosti. Dobiveni podatak neobično je važan za proces orijentacije i selekcije u karate sportu, jer se čini, da se bez izrazitog prisustva modaliteta agresivnosti kakav je dobijen četvrtim faktorom, ne mogu očekivati visoki sportski rezultati.

Gotovo identičnu vezu sa uspjehom u karate borbi sa punim kontaktom ima faktor definiran kao kontrolirana agresivnost. Ovu vezu nije posebno teško interpretirati. Interes za borilačke sportove i bavljenje sportom kao bitni sadržaj ovog faktora dali su određene prednosti u borbi, kako zbog višeg nivoa psihomotornih sposobnosti,

drugačije strukture crta ličnosti, osjećaja za vrijeme i prostor, kontrole emocija i dr. onih koji su se bavili nekim sportom, tako i nešto većeg tehničkog znanja i iskustva u borbi onih koji su se možda bavili i nekim od borilačkih sportova.⁶ Osim toga, najvjerojatnije je i naučeno kompetitivno ponašanje ispitanika uključenih u neki sport također utjecalo na veličinu povezanosti ovog vida agresivnosti i uspjeha u borbi.

Koeficijent povezanosti faktora interpretiranog kao primarna agresivnost s uspjehom u karate borbi nešto je niži od prva dva (.51), a može se objasniti jakom motivacijom ispitanika za borbu, što je evidentno i kod površne analize strukture ovog faktora, koji je formiran pretežno pod utjecajem endogenih činilaca.

Znatno niži koeficijent povezanosti s uspjehom u borbi ima faktor interpretiran kao delikventno ponašanje (.43). Samo 7% zajedničke varijance sa kriterijem može se objasniti uglavnom sadržajem itema koji dominantno definira ovaj faktor. Naime, spremnost osobe da se svakog časa upusti u »tuču« daje nesumnjivu prednost u borbi, posebno onoj koja traje samo dvije minute, u kojoj preostaje, nakon silovitih napada, malo vremena za uspješno i smišljeno suprotstavljanje. Djelomično, povezanost ovog faktora sa kriterijem može se objasniti i primarnom agresivnošću koja leži u njegovoj osnovi a koja se kao prediktor uspjeha u borbi nazire i u nekim drugim ekstrahiranim faktorima agresivnosti.

Povezanost faktora definiranog kao sekundarna agresivnost sa uspjehom u borbi ukazuje na visoku ekscitatornu razinu centra za obranu, koja je (najvjerojatnije zbog fiziološke povezanosti sa centrom za napad čija je ekscitatorna razina također visoka), uvjetovala utvrđenu vezu.

Autopercepcija snage, usprkos srednje visokom regresijskom koeficijentu, objašnjava samo 2% varijance kriterija. Ovaj je podatak interesantan, jer govori da je osjećaj snage kod ispitanika u stvarnoj vezi sa snagom, i to onom, potrebnom za pobjeđivanje drugih u direktnom sukobu, ako je u pozadini te izjave primarna agresivnost.

Jedinu nisku, ali značajnu negativnu vezu sa uspjehom u karate borbi sa punim kontaktom, ima antisocijalna agresivnost. Patološko agresivan stav prema svemu što se odvija u okviru pravila i zakona najvjerojatnije je kod ispitanika izazvao otpor eksperimentu i suradnji, a možda i simulaciju borbe pasivnim načinom, koji nužno dovodi do poraza.

Iako ostali faktori ne doprinose značajno objašnjenju varijance kriterija, najveći ih broj ima tendenciju pozitivnog koreliranja sa kriterijem, što ukazuje na izuzetnu vrijednost mjernog instrumenta T₁ u cjelini. Očito je da ovaj mjerni instrument u skladu sa teoretskom pretpostavkom mjeri pretežno primarnu agresivnost, a ne samo verbalne manifestacije agresivnih tendenci.

Analizirajući veličinu utjecaja pojedinih modaliteta bazične agresivnosti na uspjeh u karate borbi sa punim kontaktom, evidentan je njihov diferencijalni utjecaj. Utjecaj onih koji su se formirali kao posljedica funkcionalnih karakteristika regulativnog centra za reakcije na-

⁶ Ispitanici koji su trenirali karata i imali veći pojas od narandžastog nisu učestvovali u eksperimentu.

pada, odnosno pod utjecajem endogenih činilaca je veći od utjecaja onih koji su posljedica disfunkcije centra za obrambene reakcije ili djelovanja egzogenih činilaca. Ovakav rezultat je i logičan obzirom na podatke dobivene u nekim istraživanjima (Kuleš, 1977.), koji ukazuju na pozitivnu povezanost primarne agresivnosti i nekih vidova snage, a negativnu između onih modaliteta agresivnosti u čijoj je osnovi latentna anksioznost i snage. O utjecaju pojedinih vidova snage na uspjeh u karate borbi nije potrebno posebno niti govoriti.

Najveći broj ekstrahiranih faktora u čijoj se pozadini mogla naslutiti disfunkcija centra za obrambene reakcije imaju slab ili nikakav utjecaj na uspjeh u borbi, međutim, dva imaju značajan pozitivan utjecaj, pa se može zaključiti da osobe sa specifičnim modalitetom sekundarne agresivnosti mogu u posebnim situacijama stresa, dakle u borbi, ponekad relativno uspješno reagirati. Ovo objašnjava izjave nekih vrhunskih takmičara u borilačkim sportovima o njihovom strahu prije borbe i njegovu nestanku nakon početka borbe, te situacije u kojima mirna tiha i plašljiva osoba, kada je izazvana, savladava strah i agresivnijeg i naizgled jačeg protivnika.

Tabela 1

	LAMBDA	Proporcija objašnjenje varijance	Kumulat.
1.	9.65890	.12383	.12383
2.	4.77218	.06118	.18501
3.	4.35239	.05580	.24081
4.	3.83277	.04914	.28995
5.	3.45604	.04431	.33426
6.	3.22426	.04134	.37560
7.	2.93931	.03768	.41328
8.	2.71153	.03476	.44804

9.	2.46515	.03160	.47965
10.	2.33215	.02990	.50955
11.	2.18040	.02795	.53750
12.	2.11278	.02709	.56459
13.	2.07273	.02657	.59116
14.	1.87184	.02400	.61516
15.	1.70727	.02189	.63705
16.	1.62767	.02087	.65792
17.	1.52622	.01597	.67748
18.	1.49442	.01916	.69664
19.	1.40110	.01796	.71460
20.	1.35354	.01735	.73196
21.	1.23630	.01585	.74781
22.	1.17793	.01510	.76291
23.	1.13308	.01453	.77744
24.	1.09494	.01404	.79147
25.	1.06166*	.51361	.80508
26.	.99731	.01279	.81787
27.	.97999	.01256	.83043
28.	.93189	.01195	.84238
29.	.88172	.01130	.85369
30.	.82862	.01062	.86431
31.	.78982	.01013	.87444
32.	.69861	.00896	.88339
33.	.65145	.00835	.89174
34.	.63692	.00817	.89991
35.	.61097	.00783	.90774
36.	.56449	.00724	.91498
37.	.56196	.00720	.92218
38.	.50300	.00645	.92863
39.	.45610	.00585	.93448
40.	.43574	.00559	.94007

* Posljednji značajni karakteristični korijen

Tabela 2

STRUKTURA ORTHOBLIQUE FAKTORA

	OBO 1	OBO 2	OBO 3	OBO 4	OBO 5	OBO 6	OBO 7	OBO 8	OBO 9	OBO 10
T-15 1	.16	-.14	-.08	.21	.08	-.15	.21	.08	-.05	.25
T-15 2	-.10	.14	.77	.04	-.16	.19	.11	.21	-.10	-.02
T-15 3	-.03	-.11	-.02	.06	.26	.20	-.10	-.20	.26	-.07
T-15 4	.25	-.00	.01	.57	.00	.21	.44	.04	.11	.07
T-15 5	.47	.16	-.03	.17	.41	.05	.28	-.13	.02	.37
T-15 6	.18	.02	-.09	.07	.15	.16	.14	-.09	-.10	.15
T-15 7	.12	.06	-.10	.44	.25	.13	.21	-.20	.24	.32
T-15 8	-.04	-.02	.88	-.04	-.04	-.01	-.01	.17	.01	-.06
T-15 9	.14	.86	.03	-.05	.05	-.05	-.01	.11	.05	.20
T-1510	.21	-.02	-.01	.04	.29	.20	.37	.19	-.30	.15
T-1511	.07	.01	-.22	.27	.09	-.13	.17	-.36	.04	.10
T-1512	.31	.20	-.07	.44	.11	-.07	.30	-.12	-.22	.04
T-1513	.30	.08	-.04	-.10	-.10	-.08	-.09	.01	-.23	.01
T-1514	.24	.21	-.08	.27	-.04	-.11	-.19	.25	.21	.02
T-1515	-.13	-.19	-.09	.03	-.05	.17	-.09	.18	.51	-.20
T-1516	.34	.15	-.05	.06	-.09	-.02	-.17	.73	.07	.07
T-1517	-.01	.13	.01	-.10	-.06	-.04	-.05	-.07	.04	.11

Tabela 2 (nastavak)

	OBO 1	OBO 2	OBO 3	OBO 4	OBO 5	OBO 6	OBO 7	OBO 8	OBO 9	OBO 10
T-1518	.12	.14	-.02	.28	.19	-.01	-.11	.01	.08	-.04
T-1519	.15	.15	.02	.28	.01	.33	.26	-.05	.13	.07
T-1520	.11	-.13	.10	-.00	.05	-.39	.09	-.18	.05	-.14
T-1521	.30	.15	-.04	-.04	.57	.12	.38	.07	-.06	.33
T-1522	.62	.02	.01	.01	.12	.25	.77	-.11	.14	.19
T-1524	.12	.01	.03	.23	-.12	.52	-.12	.11	.05	-.10
T-1525	.02	-.20	-.38	.32	.04	.01	.02	-.26	.14	.11
T-1526	.23	-.01	-.15	.04	.04	-.27	.12	-.37	.07	.14
T-1527	-.07	-.06	.01	.02	-.05	.92	-.03	-.02	.08	-.08
T-1528	.08	-.13	-.28	-.02	-.02	-.38	.14	-.42	.01	-.03
T-1529	-.14	.03	.46	.06	.09	.18	-.04	.01	.14	.01
T-1530	-.09	.28	-.02	.08	.31	-.08	.16	.00	-.12	.77
T-1531	.30	-.04	.02	.02	.03	.90	.42	-.09	.14	.05
T-1532	-.20	-.02	-.10	.04	.36	-.16	.07	.04	-.21	.17
T-1533	.23	.19	-.02	.48	.29	-.00	.37	.06	.03	.79
T-1534	.44	-.03	-.10	.06	.04	-.01	.07	-.13	-.08	.41
T-1535	-.02	.11	.00	-.04	.21	-.01	-.01	-.03	.01	-.10
T-1536	-.17	.07	.07	.38	-.09	-.07	.54	.21	-.14	.22
T-1537	-.06	.03	.00	.13	.22	-.03	.23	.04	-.10	.15
T-1538	.12	.11	-.02	.15	.41	.01	.39	-.11	-.05	.26
T-1539	.03	-.03	.89	-.03	-.06	-.01	-.03	.09	-.05	-.03
T-1540	.01	.78	-.01	-.02	.38	-.03	.04	.18	.07	.25
T-1541	-.12	.12	-.04	-.06	-.13	-.06	-.05	-.14	-.07	-.09
T-1542	-.02	.05	.17	.11	.09	-.14	-.04	.43	.08	.19
T-1543	.28	.19	-.00	-.14	.09	.02	.21	-.11	.10	.65
T-1544	-.08	.37	-.03	-.05	.22	-.08	-.01	-.16	-.06	.19
T-1545	.02	.27	-.04	-.01	.22	-.04	.02	-.08	-.02	.35
T-1546	-.07	.02	-.04	.12	.22	.09	.15	.02	-.23	.21
T-1547	.20	.14	-.09	.42	.07	.09	.17	-.05	-.07	.13
T-1548	.28	.26	.00	.27	.07	.01	.41	-.03	.07	.24
T-1549	.18	.02	.03	.90	-.08	-.04	.29	.22	-.06	.26
T-1550	.22	0.9	.13	.25	.06	.08	.15	.05	.14	.25
T-1551	.20	.06	-.09	.09	.24	.18	.17	-.14	.00	.32
T-1552	.38	-.01	-.00	.41	.05	.06	.60	.05	-.19	.18
T-1553	.15	.22	-.02	.47	.03	-.03	.40	.02	.18	.37
T-1554	-.03	.28	-.07	.03	.14	.01	.04	-.07	-.00	.18
T-1555	-.05	.26	.08	-.05	.27	-.01	-.11	-.05	.02	.27
T-1556	.92	.13	-.02	.30	-.02	.10	.38	.02	.01	.17
T-1557	.17	.28	-.04	.06	-.10	.09	.32	.16	.68	.19
T-1558	.17	.19	.26	.44	.06	-.11	.02	.15	-.01	.25
T-1559	.12	-.02	-.06	.32	.17	-.16	-.03	-.05	.07	.26
T-1560	-.16	.14	-.09	.30	-.03	.12	.03	-.20	-.17	.22
T-1561	-.09	.15	-.04	-.02	.79	-.09	.05	-.01	-.13	.17
T-1562	.63	-.08	.49	.25	-.01	.08	.36	-.02	.08	.18
T-1564	.31	.13	.02	-.06	-.07	.11	.37	-.07	.04	.07
T-1565	-.11	.15	.15	.28	-.01	-.02	.16	.84	.13	.02
T-1566	.48	.62	.02	-.06	.11	.05	.27	-.08	.12	.20
T-1567	.27	.41	.03	.25	.30	.06	.78	-.00	.07	.45
T-1568	-.14	.34	.39	.06	-.18	-.04	.19	.37	-.18	.02
T-1569	.01	.02	-.05	.28	.07	.11	.29	-.10	.16	.11
T-1570	.05	.15	-.14	.12	.21	.02	.13	.01	.13	.16
T-1571	.05	.15	-.04	.25	.03	.10	.24	-.19	.08	.13
T-1572	-.01	.26	.06	-.08	-.07	.00	-.02	-.03	-.02	.18
T-1573	.13	.13	.10	.08	.06	.02	.10	-.14	-.03	.28
T-1574	.23	.04	.01	.22	-.03	.09	.85	.04	.05	.24
T-1575	-.08	.06	-.03	-.05	.00	-.07	-.01	-.10	-.08	-.09
T-1576	.53	.30	-.04	.18	.23	.12	.32	-.13	.06	.37
T-1577	-.02	-.10	-.09	-.19	-.05	-.03	-.11	-.07	-.39	.33
T-1578	-.04	.38	-.02	-.00	.39	-.04	-.01	-.09	-.02	.27
T-1579	-.01	.60	-.05	.06	.05	-.09	.09	.10	-.37	-.06
T-1580	.18	-.04	-.01	.82	-.00	.03	-.08	.11	.15	.11

Tabela 2 (astavak)

	OBO 11	OBO 12	OBO 13	OBO 14	OBO 15	OBO 16	OBO 17	OBO 18	OBO 19	OBO 20
T-15 1	.04	.20	.31	.00	-.09	.24	.08	.02	-.09	-.14
T-15 2	.09	-.06	.02	-.00	.30	.03	.03	-.06	.11	.23
T-15 3	.14	.08	.34	.08	-.22	-.16	.04	.17	.08	.09
T-15 4	.39	.33	.02	.13	-.16	.21	.19	.01	-.00	-.06
T-15 5	-.06	.04	.09	.09	-.19	.53	.02	-.11	.63	-.08
T-15 6	.01	.06	.12	.15	-.15	.27	.84	.04	-.01	-.15
T-15 7	.13	.17	.29	.11	-.22	.18	.34	.08	-.03	-.14
T-15 8	-.10	-.12	.00	-.11	.04	-.05	-.14	-.08	-.06	.00
T-15 9	.06	.18	.09	.04	.36	.07	-.02	.02	.36	.36
T-1510	-.17	.00	.15	.25	.21	-.03	.49	-.09	.17	-.04
T-1511	.13	.53	.17	-.01	-.05	-.16	-.06	-.04	.22	.10
T-1512	.20	.54	.09	.22	-.12	.34	.21	.10	.02	-.02
T-1513	-.19	.54	.12	-.02	.11	-.01	.06	-.10	-.06	.05
T-1514	.26	.24	.22	.52	.15	.11	-.05	-.01	.13	.05
T-1515	.11	.08	-.09	.11	-.12	-.00	-.12	-.08	-.05	-.04
T-1516	.02	-.01	-.03	-.11	-.01	.05	-.00	-.04	-.08	-.09
T-1517	.20	-.06	-.06	.09	.01	-.08	-.22	-.01	.00	.84
T-1518	-.02	.30	.26	.14	.19	-.08	.17	.24	.32	.02
T-1519	.29	.17	.46	.25	-.04	.31	.27	-.14	.05	-.16
T-1520	.02	.29	.76	.14	-.09	-.18	.09	-.01	.24	.11
T-1521	.09	-.22	.14	-.07	.07	.05	.01	-.10	.26	-.07
T-1522	.11	.05	.08	.19	-.09	.38	.04	-.07	.23	-.02
T-1524	.15	-.12	.21	.14	.27	.15	.07	-.03	.12	-.09
T-1525	.02	.22	.18	.24	-.03	.08	.02	.15	.14	-.24
T-1526	-.14	-.07	.06	.25	.19	.04	.38	.15	-.02	-.20
T-1527	.00	-.08	-.02	.04	-.02	-.05	.06	-.10	-.03	-.04
T-1528	.15	.20	.71	.11	-.03	.16	.51	.15	-.02	-.19
T-1529	-.17	-.01	.45	-.01	.21	-.16	.09	-.13	.29	-.06
T-1530	.02	.10	.10	.19	.03	.16	.20	.05	.22	.32
T-1531	.07	-.04	.03	.15	-.07	.18	.07	-.12	.11	-.05
T-1532	-.06	.02	.04	.03	.02	.01	.65	.12	.02	-.12
T-1533	.08	.17	.22	.15	-.04	.27	.24	.03	.19	-.08
T-1534	.05	.17	.33	-.07	-.06	.30	-.20	-.23	.22	.20
T-1535	.16	-.16	.05	-.04	.80	-.02	-.09	.13	.27	-.01
T-1536	.02	.14	-.01	.13	.05	.30	.25	.01	-.03	-.05
T-1537	-.01	.05	.10	-.02	-.06	.12	.14	-.05	.15	.03
T-1538	-.22	.24	.27	.16	-.14	.66	.17	-.18	.34	-.00
T-1539	.01	-.09	-.09	-.09	.01	-.04	-.07	.01	.04	-.03
T-1540	-.03	.06	-.15	.14	-.04	.20	-.01	-.02	.16	-.09
T-1541	.72	.16	-.01	.03	.04	-.05	-.20	-.01	.09	.43
T-1542	.11	.41	.32	.21	.23	.21	.17	.21	.18	-.12
T-1543	.04	.23	.01	.13	.02	.35	-.16	.04	.14	.31
T-1544	.10	.04	.03	.07	.17	.02	.03	.12	.39	.39
T-1545	-.03	.13	.07	.13	.21	.10	.10	-.05	.36	-.05
T-1546	.24	.23	.37	.43	.27	.27	.03	-.04	.25	-.16
T-1547	.28	.25	.06	.15	-.04	.36	.37	.37	.20	-.04
T-1548	.24	.19	.03	.23	.18	.79	.22	.09	.37	-.08
T-1549	.10	.13	.12	.19	-.00	.34	.17	.09	-.02	-.10
T-1550	.72	.08	.06	.27	.23	.23	.29	.01	.04	-.11
T-1551	.02	.04	.21	.17	.13	.19	.21	.12	.36	-.08
T-1552	.02	.04	.13	.01	-.13	.70	.22	-.03	.07	-.05
T-1553	.18	.16	.08	.26	.22	.26	.45	.12	.26	-.13
T-1554	-.04	.09	.15	.24	.22	.10	.23	.12	.08	-.08
T-1555	-.13	.07	.18	.16	.52	.19	-.21	-.11	.00	.25
T-1556	.09	.18	.17	.11	-.02	.36	.16	-.01	.14	-.03
T-1557	.11	.15	.12	.30	.10	.16	-.08	.04	.07	.15
T-1558	-.11	.38	.13	.32	.06	.13	.35	.06	.04	-.06

Tabela 2 (nastavak)

	OBO 11	OBO 12	OBO 13	OBO 14	OBO 15	OBO 16	OBO 17	OBO 18	OBO 19	OBO 20
T-1559	.15	.27	.06	.06	-.02	.16	.26	.59	-.08	-.15
T-1560	.03	.05	.33	.31	.06	.25	.29	.13	.09	.12
T-1561	-.11	.10	.26	.06	.10	.10	.23	.19	.14	-.03
T-1562	.07	-.05	-.08	.04	-.08	.32	-.02	.21	.14	-.07
T-1564	.14	-.04	.19	.05	.22	.42	-.09	-.00	.72	.01
T-1565	-.09	-.00	.05	.03	.02	.00	-.01	-.09	-.11	-.08
T-1566	.13	.25	.14	.25	.35	.32	.09	.02	.39	.42
T-1567	.07	.29	-.03	.39	-.01	.60	.25	-.01	.25	-.07
T-1568	.07	-.14	.01	-.16	.27	.05	-.05	.04	.43	-.12
T-1569	.11	.15	-.06	.77	.01	.19	.16	.03	.09	.01
T-1570	.12	.81	.24	.22	-.17	.14	.07	.05	.00	-.12
T-1571	.02	.21	.20	.62	-.13	.03	.30	-.19	.03	-.09
T-1572	.06	-.01	-.03	-.08	.11	.00	-.16	-.09	-.02	.88
T-1573	.19	.14	.17	.28	.14	.28	.18	.21	.20	.21
T-1574	.04	.08	.05	.12	.00	.38	.15	-.04	.09	-.05
T-1575	-.12	-.04	.18	-.01	.12	-.07	.01	.80	.20	.01
T-1576	-.04	.03	-.02	.28	-.06	.54	.01	.19	.09	-.14
T-1577	.03	-.04	.00	.32	-.10	-.08	-.11	.30	-.18	.04
T-1578	-.04	.09	.14	.17	.23	.13	.11	.13	.80	.01
T-1579	.22	.20	.13	.06	.05	.15	.07	.14	.24	.26
T-1580	.06	.14	.34	.27	-.02	.13	-.03	.06	-.00	-.07

	OBO 21	OBO 22	OBO 23	OBO 24	OBO 25	OBO 21	OBO 22	OBO 23	OBO 24	OBO 25
T-15 1	.01	.06	-.11	.09	-.12	T-1531	-.12	.01	.04	.24
T-15 2	.23	-.09	.23	.34	-.03	T-1532	.04	.26	.29	.07
T-15 3	.23	.23	.07	.44	-.02	T-1533	.11	.07	.05	.27
T-15 4	.08	-.10	-.02	.64	-.05	T-1534	-.05	.13	-.04	.13
T-15 5	.01	-.00	.10	.15	.30	T-1535	-.01	.12	.08	-.05
T-15 6	.11	.20	.01	.29	.16	T-1536	.69	.19	.02	.28
T-15 7	.06	.20	.27	.17	.38	T-1537	.84	-.02	.09	.04
T-15 8	-.03	-.12	.11	-.06	-.11	T-1538	.20	.27	.03	.26
T-15 9	-.03	.18	.32	.12	.03	T-1439	-.01	-.05	.05	.02
T-1510	.24	.13	.27	.23	.23	T-1540	-.01	.16	.13	.06
T-1511	.04	.03	.02	.26	.33	T-1541	.03	-.11	.23	.25
T-1512	.04	.06	-.14	.56	.09	T-1542	-.02	.24	-.14	-.03
T-1513	-.03	.45	-.12	-.01	-.01	T-1543	-.19	.10	.04	.03
T-1514	.05	-.12	.02	.23	-.08	T-1544	.08	.01	.75	.14
T-1515	-.11	.21	-.06	.10	.02	T-1545	.22	.13	.19	.08
T-1516	.00	-.04	-.07	-.05	-.09	T-1546	.05	.04	-.05	.48
T-1517	.06	-.06	.25	.07	-.13	T-1547	-.15	.52	.10	.27
T-1518	.11	.25	.04	.13	.24	T-1548	.08	.08	.12	.35
T-1519	.03	-.04	.17	.77	.08	T-1549	.32	.02	-.07	.31
T-1520	.01	.14	.34	.02	.31	T-1550	-.01	.16	-.00	.34
T-1521	.07	.23	.01	-.02	-.10	T-1551	.00	.32	-.05	.25
T-1522	-.21	-.06	-.01	.14	.10	T-1552	.15	-.01	-.03	.32
T-1524	-.04	.13	.40	.32	.06	T-1553	-.04	-.01	.19	.36
T-1525	-.09	.14	-.60	.07	.20	T-1554	.03	.88	.05	.09
T-1526	-.02	.37	.06	-.03	.48	T-1555	-.16	.19	.29	.12
T-1527	.00	.06	.05	.20	.05	T-1556	-.12	.06	-.02	.25
T-1528	-.00	.18	.17	.22	.10	T-1557	-.03	-.06	-.08	.18
T-1529	.02	-.12	.36	.07	-.06	T-1558	.13	.27	-.15	.51
T-1530	.36	.21	.12	.20	.23	T-1559	.12	.16	-.12	.08

Tabela 2 — (nastavak)

	OBO 21	OBO 22	OBO 23	OBO 24	OBO 25
T-1560	-.16	.27	.19	.42	.23
T-1561	.04	.16	.13	.07	.19
T-1561	-.19	-.11	.07	.19	.16
T-1564	-.18	.08	.08	.03	.25
T-1565	.20	-.09	-.01	-.04	-.17
T-1566	.05	.07	.26	.11	.19
T-1567	.27	.11	.12	.34	.31
T-1568	.20	.07	.30	.14	.01
T-1569	-.01	.16	.04	.31	.13
T-1570	.10	.05	-.08	.22	.00
T-1571	.02	.19	-.20	.24	.40
T-1572	-.00	-.08	.23	.02	.01
T-1573	-.07	.21	.16	.72	.33
T-1574	.29	.01	-.04	.21	.10
T-1575	-.09	.12	.09	.03	.18
T-1576	-.17	-.17	.09	.26	.06
T-1577	-.08	.14	-.08	-.11	-.11
T-1578	.15	.12	.25	.13	.25
T-1579	.21	.19	.13	.19	.31
T-1580	-.10	.03	-.12	.17	-.05

Tabela 3

KORELACIJE ORTHOBLIQUE FAKTORA

	OBO 1	OBO 2	OBO 3	OBO 4	OBO 5	OBO 6	OBO 7	OBO 8	OBO 9	OBO 10	OBO 11	OBO 12	OBO 13
OBO 1	1.00												
OBO 2	.09	1.00											
OBO 3	-.00	.03	1.00										
OBO 4	.17	.03	.00	1.00									
OBO 5	.04	.17	-.08	.01	1.00								
OBO 6	.08	-.04	.04	.02	-.01	1.00							
OBO 7	.31	.10	.03	.22	.09	.11	1.00						
OBO 8	-.03	.13	.19	.11	-.08	.03	-.03	1.00					
OBO 9	.07	.01	-.02	.08	-.03	.11	.02	.02	1.00				
OBO 10	.20	.22	-.02	.19	.30	-.03	.27	-.01	-.02	1.00			
OBO 11	.08	.07	-.04	.14	-.07	.04	.08	-.02	.08	.03	1.00		
OBO 12	.14	.16	-.10	.22	.09	-.13	.10	-.04	.05	.13	.12	1.00	
OBO 13	.10	.00	-.03	.21	.16	.02	.02	-.01	.01	.14	-.00	.23	1.00
OBO 14	.09	.15	-.07	.22	.09	.07	.16	-.06	.12	.21	.11	.22	.13
OBO 15	-.04	.22	.11	-.05	.04	-.02	-.05	.09	-.03	.03	.07	-.06	.11
OBO 16	.34	.20	-.02	.26	.12	.06	.43	.01	-.01	.33	.10	.14	.09
OBO 17	.06	.03	-.06	.22	.16	-.01	.20	-.05	-.08	.13	.01	.11	.11
OBO 18	-.01	.04	-.04	.10	.03	-.12	-.05	-.07	-.03	.05	.07	.04	.06
OBO 19	.16	.30	.05	.04	.25	.03	.19	-.07	.01	.17	.07	.07	.20
OBO 20	-.02	.21	.03	-.15	-.08	-.04	-.06	-.08	-.03	.10	.11	.03	-.02
OBO 21	-.17	.07	.04	.13	.12	-.07	.18	.15	-.12	.08	-.01	.07	.04
OBO 22	.01	.13	-.10	.05	.14	-.01	.01	-.07	-.06	.14	-.02	.16	.18
OBO 23	-.03	.24	.14	-.05	.12	.04	.03	-.05	-.03	.05	.06	-.08	.04
OBO 24	.15	.15	.06	.37	.07	.20	.26	-.07	.01	.18	.29	.28	.19
OBO 25	.12	.08	-.05	.11	.16	-.00	.18	-.15	-.02	.23	-.00	.17	.18

Tabela 3 — (nastavak)

	OBO 14	OBO 15	OBO 16	OBO 17	OBO 18	OBO 19	OBO 20	OBO 21	OBO 22	OBO 23	OBO 24	OBO 25
OBO 14	1.00											
OBO 15	.09	1.00										
OBO 16	.19	.01	1.00									
OBO 17	.19	-.01	.15	1.00								
OBO 18	0.5	.06	.02	.12	1.00							
OBO 19	.10	.22	.23	.01	.05	1.00						
OBO 20	-.02	.07	-.06	-.22	-.04	.04	1.00					
OBO 21	-.02	-.02	.02	.14	-.06	.06	.04	1.00				
OBO 22	.16	.13	.09	.25	.13	.09	-.04	.09	1.00			
OBO 23	-.01	.18	.02	.13	.01	.23	.23	.05	.02	1.00		
OBO 24	.33	.03	.31	.27	.04	.16	.04	.09	.11	.15	1.00	
OBO 25	.20	.08	.20	.25	.12	.26	-.03	.01	.35	.02	.17	1.00

Tabela 4

REGRESIONA ANALIZA — REZSUM

	R	Q(R)	PART-R	BETA	P	SIGMA-B	Q(BETA)	F(BETA)
OBO 1	-.32	.00	-.27	-.21	6.73	.10	.03	-.43
OBO 2	-.01	.93	-.03	-.02	.02	.10	.85	-.01
OBO 3	.16	.12	.19	.14	2.23	.09	.14	.22
OBO 4	-.48	.00	-.39	-.33	15.83	.10	.00	-.64
OBO 5	-.05	.64	-.04	-.03	.15	.10	.75	-.07
OBO 6	.04	.69	.15	.11	.49	.09	.23	.06
OBO 7	-.16	.13	-.07	-.05	.88	.10	.61	-.22
OBO 8	.12	.28	.10	.07	.87	.09	.43	.16
OBO 9	-.04	.69	.02	.01	-.06	.09	.88	-.06
OBO 10	-.02	.84	.23	.18	-.40	.10	.08	-.03
OBO 11	-.20	.06	-.13	-.09	1.87	.09	.32	-.27
OBO 12	-.30	.01	-.08	-.06	1.86	.10	.53	-.40
OBO 13	-.43	.00	-.41	-.33	14.19	.09	.00	-.58
OBO 14	-.18	.10	.05	.03	-.60	.10	.73	-.24
OBO 15	-.01	.90	-.05	-.04	.05	.09	.70	-.02
OBO 16	-.19	.08	.03	.03	-.52	.10	.79	-.24
OBO 17	-.23	.03	-.05	-.04	.98	.10	.68	-.31
OBO 18	-.12	.26	-.03	-.02	.29	.09	.79	-.16
OBO 19	-.03	.79	.18	.14	-.14	.10	.16	-.04
OBO 20	.10	.35	.06	.05	.48	.10	.63	.14
OBO 21	.11	.31	.19	.14	1.58	.09	.14	.15
OBO 22	-.09	.41	.08	.06	-.51	.10	.55	-.12
OBO 23	-.03	.81	-.09	-.07	.17	.10	.50	-.03
OBO 24	-.38	.00	-.21	-.18	6.88	.11	.11	-.51
OBO 25	-.23	.03	-.16	-.13	2.93	.10	.21	-.31

DELTA	RO	SIGMA-D	F	DF1	DF2	Q
.55987	.74824	.66342	3.05299	25	60	.00021

5. ZAKLJUČAK

Na uzorku od 86 ispitanika, studenata Fakulteta za fizičku kulturu u Zagrebu, starih od 20 do 23 godine, istraživan je utjecaj bazične agresivnosti na uspjeh u karate borbi sa punim kontaktom. Postavljena hipoteza o pozitivnom utjecaju bazične agresivnosti na uspjeh u karate borbi sa punim kontaktom testirana je regresionom analizom.

Interpretacija dobivenih veza učinjena je u latentnom prostoru bazične agresivnosti, iz koje je izolirano 25 faktora. Visoka multipla korelacija izoliranih faktora bazične agresivnosti i uspjeha u karate borbi od .75, te koeficijent determinacije od .56, potvrđuju pretpostavku o značajnom utjecaju bazične agresivnosti na uspjeh u karate borbi sa punim kontaktom. Najveće pozitivne koeficijente povezanosti sa uspjehom u karate borbi imali su oni faktori agresivnosti, koji su formirani kao posljedica funkcionalnih karakteristika regulativnog centra za reakcije napada, tj. pod utjecajem endogenih činilaca, dok je utjecaj onih, u čijoj je pozadini disfunkcija centra za obrambene reakcije, i koji su formirani pod utjecajem egzogenih činilaca, na uspjeh u borbi slab ili nikakav.

6. LITERATURA

1. Claridge, G.: The excitation — inhibition balance in neurotics. In Eysenck, H. J., Experiments in Personality, Vol. 11, Routledge and Kegan, London, 1966.
2. Eysenck, H. J.: Handbook of abnormal psychology. Pitman Medical, oLndon, 1973.
3. Horga, S.: Neke relacije između normalnih i patoloških konativnih faktora. Magistarski rad, Fakultet za fizičku kulturu, Zagreb, 1974.
4. Horga, S.: O nekim relacijama između anksioznosti i koordinacije. Doktorska disertacija, Fakultet za fizičku kulturu, Zagreb, 1976.
5. Kuleš, B.: Karate sa punim kontaktom. Sportska tribina, Zagreb, 1980.

6. Kuleš, B.: Neke relacije između agresivnosti i snage. Doktorska disertacija, Fakultet za fizičku kulturu, Zagreb, 1977.
7. Kuleš, B.: Povezanost bazične agresivnosti i eksplozivne snage. Kineziologija, 1980, 10, 1—2, 87—99.
8. Kuleš, B.: Prediktivna vrijednost baterije matoričkih testova za predviđanje uspjeha na ispitima iz juda i rvanja. Kineziologija, 1977, 1, 1—2, 53—68.
9. Momirović, K.: Struktura nekih indikatora bazične agresivnosti. Izvještaj Instituta za kineziologiju Fakulteta za fizičku kulturu, Zagreb, 1974.
10. Momirović, K. i sur.: Struktura indikatora psihopatskih i asocijalnih oblika ponašanja. Izvještaj Instituta za kineziologiju, Zagreb, 1973.
11. Mraković, M.: Tjelesno vježbanje i delikvencija maloljetnika. Sportska štampa, Zagreb, 1971.
12. Raca, R.: Utjecaj konativnih faktora na savladavanje tehnike juda studenata VŠFK. Diplomski rad, Visoka škola za fizičku kulturu, Zagreb, 1973.

THE CORRELATION BETWEEN BASIC AGGRESSION AND SUCCESS IN FULL-CONTACT KARATE

A sample of 86 subjects, students of FFK in Zagreb, aged 20—23, was used to study the effects of basic aggression on the success in full-contact karate was tested by means of regression analysis.

Interpretation of the obtained correlations was done in the latent space of basic aggression from which 25 factors were isolated. A high multiple correlation of isolated factors of basic aggression and success in karate of .75, and the determination coefficient of .56 confirm the hypothesis that there is a significant effect of basic aggression on the success in this discipline. The greatest positive correlation coefficients with success in karate had those factors of aggression that had been formed as a consequence of functional characteristics of the regulatory centre for attack reactions, i.e. under the effect of endogenic factors. The effect of those whose background is in the disfunction of the centre for defensive reactions and those formed under the influence of exogenic factors was poor or non-existent.

Бранко Кулеш

ВЗАИМОСВЯЗЬ БАЗИСНОЙ АГРЕССИВНОСТИ И УСПЕВАЕМОСТИ В БОЕВОМ КАРАТЕ

В качестве испытуемых в исследовании участвовало 86 студентов Факультета физической культуры в Загребе в возрасте от 20 до 23 лет. Было проведено исследование влияния базисной агрессивности на успеваемость в боевом карате. Поставленная гипотеза о положительном влиянии базисной агрессивности на успех в боевом карате исследована при помощи регрессионного анализа.

Интерпретация полученных взаимоотношений была сделана в пространстве базисной агрессивности, в котором выделено 25 факторов. Высокая мультипликационная корреляция выделенных факторов базисной агрессивности и успеха в карате (0.75), а также коэффициент детерминации (0.56) подтверждают предположения о значительном влиянии базисной агрессивности на успех в боевом карате. Самые высокие коэффициенты корреляции с успехом в боевом карате получены у тех факторов агрессивности, которые зависят от функциональных характеристик центра для регуляции реакции нападения, работающего под влиянием эндогенных механизмов, в то время как влияние факторов, зависящих от функции центра для оборонительных реакций, находящегося под влиянием экзогенных механизмов, на успех в борьбе слабый или они даже никакого влияния не оказывают.